

dette Forhold, der efterhaanden er blevet utaa-
leligere?

En æret Landssthingsmand for Kjøbenhavn (Clausen) antydede nyligt, at han var mod denne Sag, fordi den ikke forekom ham at give en ganske fuldstændig Erstatning til den ene Part, fordi det forekom ham, at i vanskelige og farlige Tider, som disse, skulde man fortrinnsvis værne om vor unge Frihed og Grundloven ved at vise, at den netop beskyttede og gav Sikkerhed for noget af det, der ganske vist er en Grundpille i Staten, nemlig Eiendoms-sikkerheden. Men jeg vil spørge, om der er Noget, der ene magter at støtte Friheden, at støtte og bære Staten i vanskelige og farlige Tider, naar det ikke er Retsfærd mod Alle? Bonden har, som det er godtgjort, et Retskrav paa at blive beskyttet i det, som gennem Aarhundreder factisk og juridisk har været hans gode Ret, i den særegne Afgang til paa lempelige og billige Vilkaar at finde sin Subsistents paa Bondejorden, som vore Love ikke mindre end vore Sædvaner have hjemlet ham. Alle Jurister, endogsaa de, som ere Modstandere af denne Lov, og blandt dem den ærede Indenrigsminister, som for Dieblicket ikke er tilstede, maa indrømme, at det har været en fortsat Bestræbelse for vor Lovgivning at gennemføre efter enhver Tids Leilighed den Opgave at sikke og beskytte Bondestanden i dens fortrinns-vise Afgang til Subsistents paa de saakaldte Bondejorder. Det er derfor og derhen til, at alle de Lovgivninger have virket, der udkom i det forrige Aarhundrede, og der maaskee mere end noget Andet gjorde, at vort Land gif igjennem de daværende europæiske Rystelser, ikke blot uskadt men udviklet og tiltagende i Velvære og i Agtelse hos Udlandet og det hele Europa. Og er denne Lov nu ikke en simpel Fortsættelse af disse Love, naar det maa tilstaaes, naar det foreligger som en Kjendsgjerning, der kan oplyses og konstateres ad de mangfoldigste Veie, at dette Fæsteforhold for Tiden har taget en Retning, hvorved det i Sandhed er blevet, hvad en forhenværende Indenrigsminister med Rette har kaldt det, en Hazard-Contract der lettelig til Syvende og sidst maa ende til Bondens Tab? Er det ikke saa, at det ikke kan nægtes, at, saaledes som Conjunctionerne nu

ere, maa der netop nu gøres Noget for at sikke denne Bondestand, der har et retligt og velbegrundet Krav paa Jordens Brug mod Indgreb i dens Ret — man kalde det nu Eiendomsret eller hvilket Slags Ret man vil — og skulde det da ikke være den eneste Udvei, man bør betræde i et frit Land, og navnlig i et Land, der haaber at kunne opsvinge sig til med Kraft og Værdighed at indtræde i de frie Staters Rækker? Er det ikke en Pligt netop der at stride til at sikke og dele dette mislige og til Tiden ikke længere passende Forhold, og kunne Godseierne finde et lykkeligere Dieblisk til Afløsning end netop nu? Er det rimeligt, at Conjunctionerne nogenstunde ville stille disse Eiendomme i et for dem fordeeltigere Lys end netop nu, og kan det betvivles, at der aabnes dem en meget stor, ja jeg vil tilføie, en for Bondestanden virkelig betænkelig Indflydelse paa de Taxationer, denne Lov forudsætter? Men, er det nu saa, at Tvangsafløsningen har sit rette Grundlag i Bondestandens Ret og Krav paa Beskyttelse for den Afgang til Bondejorden, hvilken saavel vore factiske og retlige Forhold, som vor Lovgivning yder, da maa det ogsaa tilstaaes, at det i sig selv ikke vil sige ret meget, om der end kunde opkastes flere grundede Tvivl end de, jeg idetmindste her har hørt reises, derom, om Almeenvellet virkelig skulle fordrø det. Jeg troer nu, at det er bedst, at det maa beroe paa et ligefremt simpelt Skjon, og i denne Henseende maa jeg ganske slutte mig til den ærede Rigsdagmand for Jyen (Varendsleth), der udtalte, at det ikke kan documenteres og ikke bevises, at Almeenvellet fordrer det og det. Men det er heller ikke Grundlovens og det er slet ikke Lovgivningens eller Lovgiverens Mening, at et slikt Bevis skal føres uden netop igjennem et Skjon. Grundlovens Bestemmelse er ligefrem en Gjentagelse af og slutter sig ligefrem til de Lovbestemmelser, der allerede tidligere vare givne og vare i fuld Kraft dengang Grundlovsparagraphen blev skreven. Og hvad vil det sige, naar vor Lovgivning byder, at til Exempel for en Cavnals eller offentlig Veis Skyld skal en privat Mand afstaae sin Jord mod fuldstændig Erstatning? Skal det documenteres, at denne